

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว
อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569

๑. บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้วเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลจึงตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตและการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงานเพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานของหน่วยงาน

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหา ที่น้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กร ที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
๒. ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรมตรวจสอบได้
๔. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานภายในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติดูอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นเพื่อให้บรรลุน้ำหนักแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่าโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสียหายทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสียหายทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสียหายทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสียหายทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการจัดการระบบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาจากความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๓.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต กระบวนการจัดการระบบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน

๑. เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน 2 ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน 1 ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓.ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ – ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ – ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตโดยการระบุนายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของการการบริหารระบบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามี โอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต
กระบวนการจัดการระบบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการจัดการระบบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัยคือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากความเสียนั้น

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต พิจารณาความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ เป็นลำดับแรก การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับกระบวนการจัดการระบบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน เพื่อจะนำขั้นตอนของกระบวนการจัดการระบบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน ที่เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้ความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิภาพการควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แบบรายงานเสนอความเสียหายการทุจริตของหน่วยงาน

กระบวนการ/โครงการ	ชื่อความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนัก/กอง	ชื่อหน่วยงาน	ประเภทหน่วยงาน	ด้านประเภท ความเสี่ยง
กระบวนการงาน	การจัดหาระบบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน	กองช่าง	องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ด้านที่ ๓ การจัดซื้อจัดจ้าง

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส/ผลกระทบ	๑	๒	๓	๔	๕
โอกาส (Likelihood)	เหตุการณ์ไม่แน่ใจมีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกิน ๑ ครั้งต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้งขึ้นไปต่อปี
ผลกระทบ (Impact)	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก

แบบรายงานการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความเสี่ยง
				Likelihood	Impact	Risk Score	
การจัดหาระบบผลิต น้ำประปาหมู่บ้าน	๑	การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR)	การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของครุภัณฑ์ระบบ ผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน ๑. กำหนดคุณสมบัติจากข้อเสนอแนะนี้ให้กับ ผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ ๒. การกำหนดเงื่อนไขในข้อเสนอด้านเทคนิค ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ยื่นรายใดรายหนึ่ง โดยเฉพาะ	๒	๓	๖	ปานกลาง
	๒	การตรวจพิจารณาเอกสาร ในการยื่นข้อเสนอของ ผู้ประกอบการ	คณะกรรมการฯ อาจใช้ดุลพินิจเอื้อประโยชน์ใน การตรวจเอกสารเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขาย รายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ	๑	๔	๔	ต่ำ
	๓	การตรวจรับพัสดุ	๑. คณะกรรมการฯ อาจรับสินบนเพื่อแลกกับ การใช้ดุลพินิจเอื้อประโยชน์ในการตรวจรับ งานบางรายการที่สามารถพิสูจน์ยากให้กับผู้ รับจ้างรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ	๒	๔	๘	ปานกลาง

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			ระดับ ความเสี่ยง
				Likelihood	Impact	Risk Score	
			๒. คณะกรรมการฯ อาจรับสินบน ของขวัญ ของกำนันล สิ้นน้ำใจหรือผลประโยชน์ที่ สามารถคำนวณเป็นมูลค่าได้ในการปฏิบัติ หน้าที่จากคู่สัญญา เพื่อแลกกับการเป็นผู้ ได้รับการคัดเลือกในการจัดซื้อจัดจ้าง				

แผนบริหารความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

เหตุการณ์ความเสี่ยง/ ประเด็นความเสี่ยงของการทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง/ควบคุมความเสี่ยง	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) ๑. กำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ ประกอบขึ้นให้กับผู้ขายรายใด รายหนึ่งโดยเฉพาะ ๒. การกำหนดเงื่อนไขใน ข้อเสนอด้านเทคนิคที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้ยื่นรายใด รายหนึ่งโดยเฉพาะ	ปานกลาง	การศึกษารายเปรียบเทียบการจัดจ้างจากหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจใกล้เคียงกัน	๑. มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบศึกษาเปรียบเทียบการจัดจ้างจากหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจใกล้เคียงกัน ๒. มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบศึกษารายละเอียดคุณสมบัติเฉพาะ และศึกษา พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ๓. ตรวจสอบเอกสารในการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามข้อกำหนดของพ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ โดยจัดทำรายการเพื่อตรวจสอบก่อนนำส่งหัวหน้าเจ้าหน้าที่	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔	ไม่ใช้ งบประมาณ	กองช่าง

เหตุการณ์ความเสียหาย/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง/ควบคุมความเสี่ยง	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
การตรวจรับพัสดุ ๑. คณะกรรมการฯ อาจรับสินบน เพื่อแลกกับการใช้ดุลพินิจเอื้อ ประโยชน์ในการตรวจรับงานบาง รายการที่สามารถพิสูจน์ยากให้กับ ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ ๒. คณะกรรมการฯ อาจรับสินบน ของขวัญของกำนัน ลินน้ำใจหรือ ผลประโยชน์อื่นที่สามารถคำนวณ เป็นมูลค่าได้ในการปฏิบัติหน้าที่ จากคู่สัญญา เพื่อแลกกับการเป็นผู้ ได้รับการคัดเลือกในการจัดซื้อ จัดจ้าง	ปานกลาง	ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ อบต.สระแก้ว มีมาตรการป้องกันการ ทุจริตโดย กำหนดแบบฟอร์มให้มีการ รายงานการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้และ การรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ในสังกัด อบต.สระแก้ว และให้มีการกำกับ ติดตาม รายงานผลต่อนายก อบต. สระแก้ว	กำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตของ อบต.สระแก้ว	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔	ไม่ใช้ งบประมาณ	กองช่าง

(ลงชื่อ).....

.....ผู้ปฏิบัติและผู้เสนอแบบประเมิน

(นางสาวกฤตยากรณ์ สุริโย)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

(ลงชื่อ).....

.....ผู้เห็นชอบแบบประเมิน

(นายวีระ กุชโร)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว